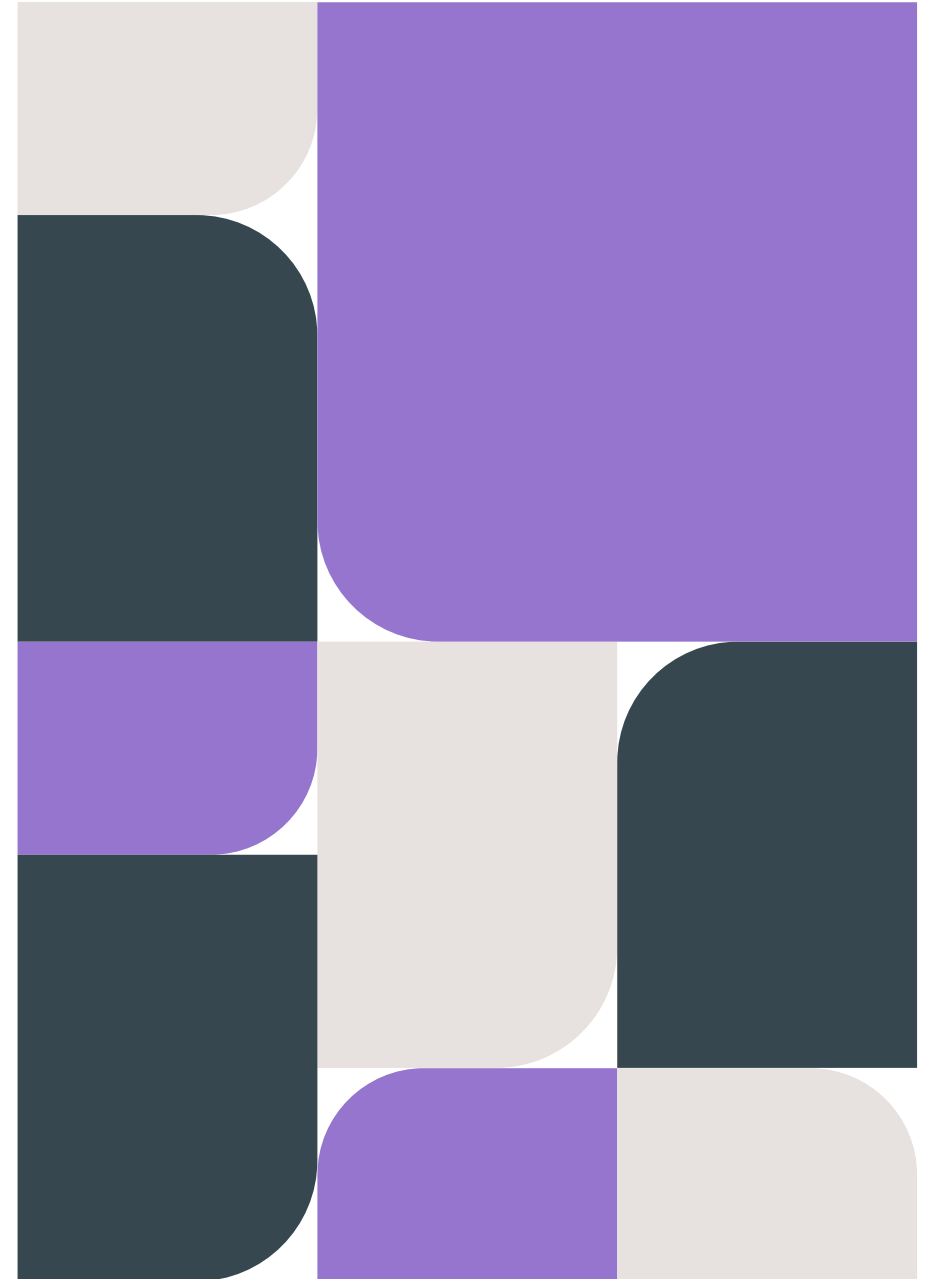

Smitta i förskolan

Innehåll

- Smittskydd Västra Götaland
- Smittskydd i förskolan
- Nya vägledningen Smitta i förskolan
 - Samtal med vårdnadshavare
 - Vad är ett gott allmäntillstånd?
 - Utvalda sjukdomstillstånd
 - Sjukdomsutbrott
- Antibiotikasmart Sverige – En friskare förskola
 - Ett verktyg till ett systematiskt förbättringsarbete

Smittskydd Västra Götaland

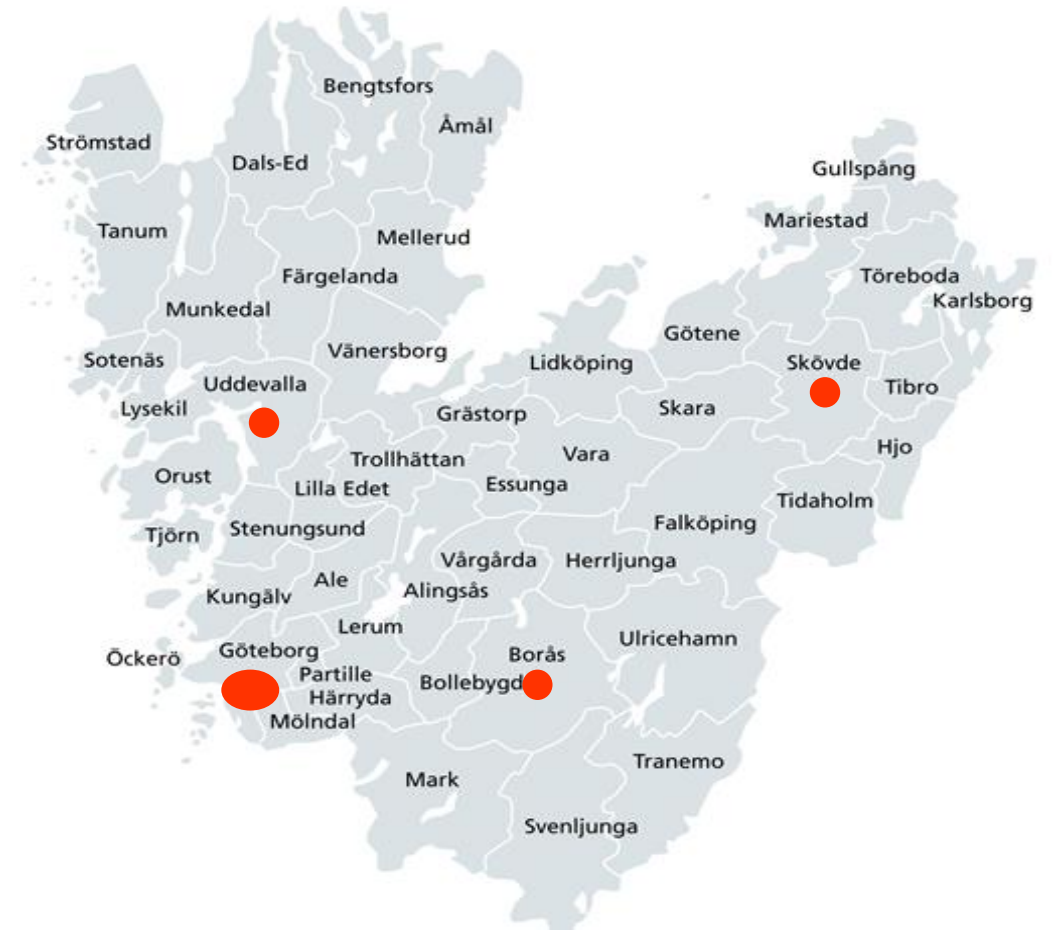
Smittskydd Västra Götaland arbetar för att förebygga och minska spridningen av smittsamma sjukdomar till och mellan människor, genom epidemiologisk övervakning, smittspårning, information och utbildning.

Smittskydd Västra Götaland

- Verksamheten uppdelad på fyra lokala kontor
- Smittskyddsläkare är Thomas Wahlberg
- 10 biträdande smittskyddsläkare
- 13 smittskyddssjuksköterskor
- 7 administratörer
- 2 utvecklingsledare

Västra Götalandsregionen

- 1,7 miljoner invånare
- 49 kommuner

Förskolan - en riskmiljö

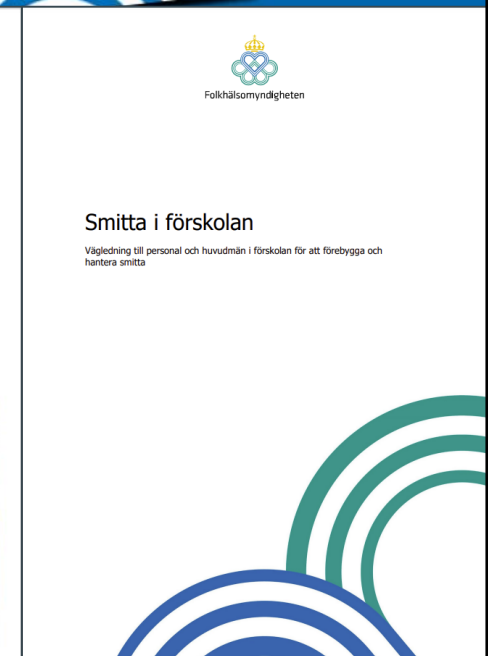
Många på en liten begränsad yta

Hälsoskydd i förskolan

Miljöbalken

- Förskolor är en anmälningsskyldig verksamhet
- Tillsynsvägledning
 - Tillsynsvägledning om hälsoskydd i skola och förskola
 - Tillsynsvägledning om hygien och objektburen smitta
- Frågor och svar om städning och hygien
- Informations- och stödmaterial till verksamhetsansvarig
- Kunskapsstöd Smitta i förskolan

Arbetsmiljölagen – smittrisker

Förebygg smittspridning i förskolan

- Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor, **får särskild utbildning** om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.
- När det finns risk att komma i kontakt med kroppsvätskor **ska personlig skyddsutrustning användas**, t ex vid blöjbyten.
- För att minska smittspridning är det viktigt att barn och personal med nya symtom på luftvägsinfektion eller andra smittsamma sjukdomar **stannar hemma** från förskolan.

AFS 2018:4

Smittrisker

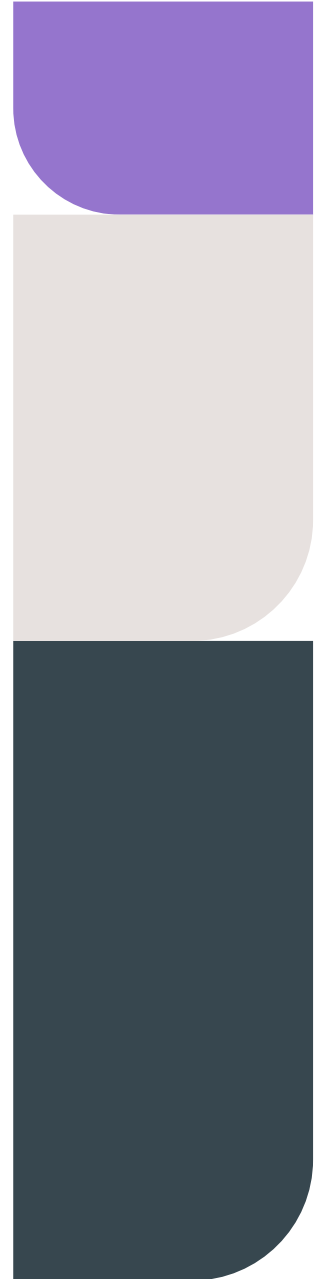
Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd
om smittrisker

(Beslutade ändringar införda t.o.m. 20 maj 2021.)

Varför smittskydd i förskolan?

kunskapsstöd

- Höja kunskapsnivån hos pedagoger inom hygien- och smittskyddsområdet
- Vara ett stöd i att begränsa och förebygga smittspridning i förskolemiljön
 - Friskare barn/personal
 - ökad närvaro
- Implementeringsstöd – GAP mellan rekommendation/tillämpning
- Vill bidra till en hälsosam, trygg och säker förskola
- En likvärdig förskola av god hygienisk kvalitet

Smittskydd i förskolan

Stöd till förskolorna i VG

Hemsida

Hygienråd och rekommendationer

Informationsmaterial

– vårdnadshavare och förskolepersonal

Rådgivning och stöd vid
infektionsutbrott

Utbildningar

Hygienombudsträffar

Förskollärare saknar hygienutbildning

Trots att förskolan är en viktig smittohärd för barn får många förskollärare ingen utbildning i hygien. "Det är anmärkningsvärt, generellt krävs mycket mer kunskap", säger Fredrik Haux på Folkhälsomyndigheten.

Lars Pehrson, Josefin Pehrson

Publicerad 2014-02-03

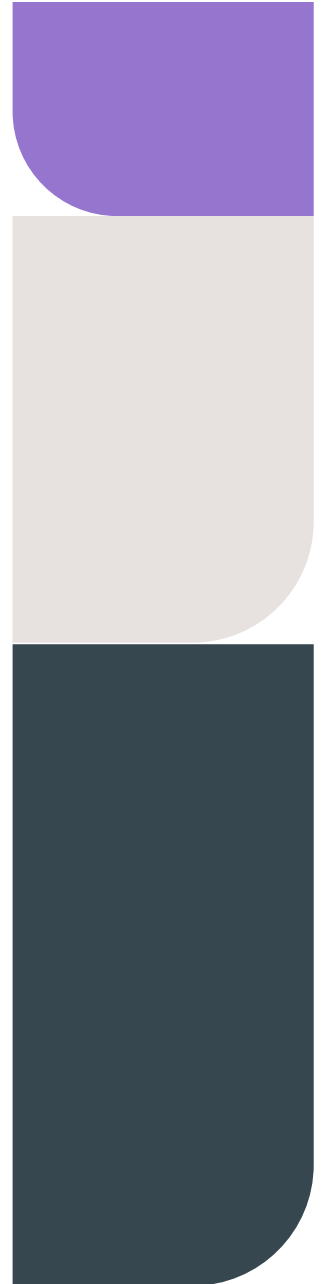

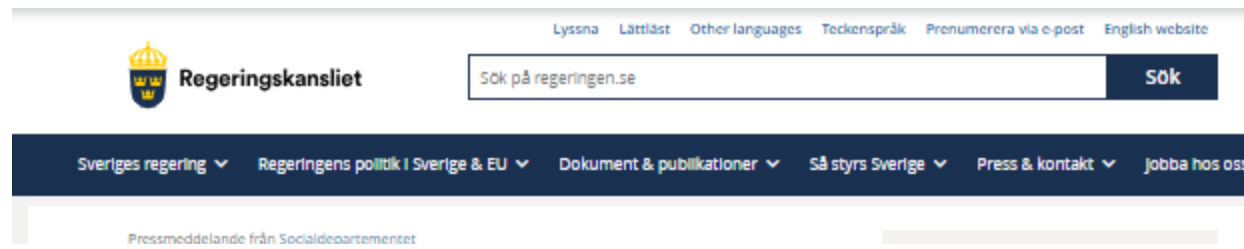
I Göteborg har hygiensjuksköterska Marianne Bengtsson, till höger, varit med och utformat en metod för att få fler att hålla sig friska. Här med förskoleläraren Sofie Arfvidson. Foto: PI FRISK

När kräklarmet går på Bakgårdens förskola i Göteborg vet alla i personalen precis hur de ska agera för att isolera smittan. Det är rutiner som de utvecklat med hygienombudet och förskolepedagogen Sofie Arfvidson i spetsen. Innan hon utbildades via Västra Götalandsregionens projekt Hvfs, Hygiensjuksköterska i

Några utmaningar

- Hygienisk standard i förskolan – rimlig nivå?
- Utbildning, pedagoger, barn och vårdnadshavare - vem?
 - Konstant inflöde av ny personal och nya barn
- Sjuka barn i förskolan - Vem har mandat?
- Hög sjukfrånvaro - negativ påverkan på verksamheten
- Brister i lokaler och dess utformning
- Barngruppens storlek – sammansättning och organisering
- Samverkan mellan förskola och Hälso-och sjukvården
 - otydligt uppdrag, avtal saknas
- Trender i förskolan hur påverkar det hälsan?
 - pedagogik, nybyggnation, arbetssätt

- Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande och en hög närvaro är därför viktigt. Även för föräldrars möjligheter att arbeta är det önskvärt att barn kan delta i verksamheten i hög utsträckning. Frånvaron i förskolan ligger dock på fortsatt mycket höga nivåer även efter covid-19-pandemins intensiva fas. Att smittspridning i förskolan begränsas och förebyggs är därför angeläget, säger äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje.

Rekommendationerna om att stanna hemma vid symtom på covid-19 som lämnades under pandemin har fått starkt genomslag. Riktlinjerna för

- Tydligare vägledning kring hur man som förälder eller i förskolan kan förebygga att sjukdomar och smittor sprids samt möjliga rekommendationer för när man ska vara hemma, underlättar för alla. Det är ett gemensamt ansvar att förebygga smittspridning, säger socialminister Jakob Forssmed.

Regeringskansliet ska sprida information om relevanta åtgärder så som huvudmän för förskoleverksamhet.

Smitta i förskolan

Vägledning och stödmaterial

Folkhälsomyndigheten

Smitta i förskolan

Vägledning till personal och huvudmän i förskolan för att förebygga och hantera smitta
(juli 2024)

Affischer för nedladdning

Affischen "Nu tvättar vi händerna" finns i delar och det är tänkt att delarna ska sättas upp bredvid varandra som en seriestrip.

[Nu tvättar vi händerna \(affisch\) \(PDF, 3,4 MB\)](#)

[Nu tvättar vi händerna \(affisch i delar\) \(PDF, 1,9 MB\)](#)

[För vuxna: Så desinficerar du händerna \(affisch\) \(PDF, 116 kB\)](#)

[För vuxna: Så tvättar du händerna \(affisch utan text\)](#)

[Nu sprids det huvudlöss – Information till vårdnadshavare \(PDF, 125 kB\)](#)

[Nu sprids det magsjuka – Information till vårdnadshavare \(PDF, 141 kB\)](#)

[Nu sprids det springmask – Information till vårdnadshavare \(PDF, 163 kB\)](#)

[Smitta i förskolan – information till vårdnadshavare \(PDF, 198 kB\)](#)

Så får vi en friskare förskola: Hygien vid blöjbyte

Så får vi en friskare förskola: Rena händer

Smitta i förskolan – översikt och innehåll

Vägledningen består av tre delar och tre bilagor

- Del 1. Grundläggande kunskap om infektioner hos barn, smittspridning, vaccinationer och antibiotika
- Del 2. Vägledning till personal och rektor i förskoleverksamhet i vardagen
 - Om att involvera barn och vårdnadshavare i arbetet med att skapa en friskare förskola
 - Sjukdomsinformation och vägledning om när barn kan återgå till förskolan
 - Hygienrutiner och sjukdomsutbrott
- Del 3. Stöd till dig som planerar och ansvarar för verksamheten
 - Lagstöd
 - Samverkan

Bilagor:

1. Exempel på hur barnen kan involveras i det smittförebyggande arbetet genom pedagogiskt material
2. Exempel på regional och kommunal samverkan mellan förskolor, kommun, smittskydd
3. Sjukdomsinformation om infektionssjukdomar av betydelse för förskolan

Samtal med vårdnadshavare

- Information i samband med inskolning och föräldramöten
- Samsyn inför infektionsperioder
 - hur informeras vårdnadshavare vid smittspridning?
 - Vad förväntas det av vårdnadshavare resp förskolan vid smittspridning

Aktivitet	Ansvarig	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Inventering av hygienrutiner													
Genomgång av hygienrutiner													
Informationsbrev till vårdnadshavare													
Informationsträff med vårdnadshavare där smitta och hygien ingår													

Vad är ett gott allmäntillstånd?

Ett gott allmäntillstånd

Ett gott allmäntillstånd betyder att barnet

- inte är påverkat av en infektion, utan mår som vanligt
- är feberfri, utan febernedsettande medicin i kroppen
- tillräckligt piggt för att orkar delta i förskolans aktiviteter.

Tänk på att barn som verkar piggt hemma kanske ändå inte orkar delta i förskolans vanliga aktiviteter. Om vårdnadshavarens och personalens bedömning skulle skilja sig åt, är det personalens professionella bedömning som avgör om barnet är piggt nog att delta i förskolans vanliga verksamhet.

Folkhälsomyndigheten

Smitta i förskolan, information till vårdnadshavare

Det går inte att helt undvika smitta i förskolan men vi kan alla hjälpas åt att begränsa smittspridning. Det i sin tur främjar såväl barnens som personalens hälsa och bidrar till att barnen kan vara i förskolan. Du som vårdnadshavare kan hjälpa till att begränsa smittspridning genom att följa rekommendationer om när ditt barn behöver vara hemma i samband med sjukdom.

Berätta för personalen om barnets symtom

Om ditt barn är eller har varit sjuk kan det vara bra att tala om för personalen vilka symtom barnet har haft. Det hjälper dem att bedöma omfattning av en eventuell smittspridning och att upptäcka utbrott av sjukdomar.

Ett gott allmäntillstånd

Ett gott allmäntillstånd betyder att barnet

- inte är påverkat av en infektion, utan mår som vanligt
- är feberfri, utan febernedsettande medicin i kroppen
- tillräckligt piggt för att orkar delta i förskolans aktiviteter.

Tänk på att barn som verkar piggt hemma kanske ändå inte orkar delta i förskolans vanliga aktiviteter. Om vårdnadshavarens och personalens bedömning skulle skilja sig åt, är det personalens professionella bedömning som avgör om barnet är piggt nog att delta i förskolans vanliga verksamhet.

Feber

Barn med feber behöver vara hemma från förskolan. Det behöver ha gått minst ett dygn utan feber (utan febernedsettande medicin). Därefter är det allmäntillståndet som avgör.

Förkylning (hosta och snuva)

Barn med lindrig snuva och/eller hosta kan vara i förskolan om allmäntillståndet i övrigt är gott.

Huvudlöss

Barnet kan gå tillbaka till förskolan efter behandling och undersökning med luskom för att kontrollera att behandlingen varit effektiv. Det är bra om alla i familjen kammar igenom sitt hår, men det är bara den som har huvudlöss som ska behandlas.

Höstblåsor

Barn kan gå tillbaka till förskolan när de har varit feberfria ett dygn (utan febernedsettande medicin) och har ett gott allmäntillstånd. Det gäller även om utslagen finns kvar.

Magsjuka (kräkningar och diarré)

Barn som har haft magsjuka behöver vara pigga och stabilt friska igen, och det brukar ta minst ett par dagar efter sista dagen med symtom såsom kräkning, diarré eller feber. Magsjuka barn behöver därför stanna hemma i två symptomfria dygn innan de återvänder till förskolan.

Springmask

Barn som har springmask kan vara i förskolan. Påbörja behandling så snart som möjligt. Hela familjen rekommenderas behandling två gånger med två veckors mellanrum (utöver övriga hygienåtgärder).

Svinkoppor (impetigo)

Barn som har svinkoppor behöver vara hemma tills det inte kommer nya skorpar och såren är läkta och har torkat in. Därefter avgör barnets allmäntillstånd när barnet kan gå tillbaka till förskolan.

Vattkoppor

Barn med vattkoppor kan gå tillbaka till förskolan när det inte längre kommer nya blåsor, när de blåsor som finns har torkat in och barnet har ett gott allmäntillstånd.

Ögoninflammation

Barn som har ögoninflammation bör inte vara i förskolan.

Frisk i förskolan

Informationsblad till vårdnadshavare

Smittskydd Västra Götaland
2023-09-07

Information till vårdnadshavare

Frisk i förskolan

I förskolan vistas många barn tillsammans vilket gör att infektioner lätt kan spridas. Syftet med denna information är att begränsa smittspridning och sträva efter en friskare förskola.

Alla barn blir sjuka ibland och det är vanligt att små barn har flera infektioner varje år. Vanligast är luftvägsinfektioner, till exempel förkylningar. Även andra infektioner som magsjuka, vattkoppor eller impetigo är smittsamma sjukdomar som är vanliga hos förskolebarn.

Barnets allmäntillstånd, det vill säga hur barnet äter, sover och orkar delta i förskolans aktiviteter (både inom- och utomhus) är avgörande för om barnet kan vara i förskolan. Barnet kan ibland vara piggt och aktivt hemma, men orkar ändå inte vara med i barngruppen. Ett sjukt och hämrigt barn behöver få ha lugn och ro och tid för återhämtning. Ibland behöver barnet också vara hemma på grund av risken för att smitta andra.

För att minska spridning av infektioner behövs ett samarbete mellan hem och förskola. När ditt barn är sjukt är det bra att du talar om för personalen vilka symtom barnet har eller varför barnet är sjukt. Då kan förskolan sätta in åtgärder för att inte fler ska bli sjuka.

Barnet ska vara hemma:

- När barnet har feber. Barnet kan återgå till förskolan när det inte haft feber under 24 timmar/ett dygn utan febernedsättande mediciner, och om allmäntillståndet är gott.
- Vid tecken på nyttillkomna förkylningssymtom som till exempel halsont, snuva, feber eller hosta. Barnet kan återgå till förskolan när allmäntillståndet är gott och symtomen kliniskt av. Kvardröjande restsymtom som hosta och snuva är inget hinder, även om snuvan är tjock och färgad.

- När barnet kräks och/eller har diarré. Barnet kan återgå till förskolan när det är friskt, har ätit normalt och inte kräks eller haft diarré/lös avföring under minst 48 timmar/två dygn. När flera har magsjuka på förskolan kan smittspridningen begränsas genom att syskon i förskoleålder till sjuka barn stannar hemma.
- Om barnet har vätskande sår eller eksem. Barnet kan återgå till förskolan när såret/eksemet har torkat in och inte vätskar sig längre. Vid impetigo ska såret vara läkt och utan sårskorpa innan barnet kan återgå till förskolan.
- När barnet har scharlakansfeber eller halsfluss. Barnet kan återgå vid symtomfrihet eller efter två dygns antibiotikabehandling om allmäntillståndet är gott.
- Om barnet är feberfritt, men så trött och hängigt att det inte orkar vara i barngruppen.

Vid andra infektioner eller om flera barn är sjuka samtidigt kan det finnas andra riktlinjer.

Råd till dig som vårdnadshavare

Infektioner kan spridas via kroppsvätskor som hosta och nysningar, kräkning och avföring. Smitta sprids via våra händer och från föremål, som textilhanddukar, handtag och leksaker. Goda hygienrutiner bidrar till att minska spridning av infektioner.

- Tvätta dina egna och barnets händer ofta med tvål och vatten. Särskilt efter toalettbesök/blöjbyte, efter att ha snutit näsan och före måltider.
- Lär barnet att hosta och nysa i armvecket.
- Håll naglarna kortklippta då smuts och bakterier lätt samlas där.
- Tvätta snuttefilt och gosedjur samt rengör eller byt nappar och tandborste när barnet har blivit friskt.
- Använd gärna var sin handduk i familjen.

Så här tvättar du händerna

Handtvättssången

Melodi: Blinka lilla stjärna

Tvätta, tvätta
liten hand
Bort med smuts och
bort med sand
Mellan, i och
ovanpå
Gnugga tummen,
båda två
Tvätta, tvätta
liten hand
Bort med smuts och
bort med sand!

Medicingivning i förskolan

– kan vårdnadshavare kräva det?

Antibiotika på förskolan

Det är viktigt att fullfölja en antibiotikakur enligt läkarens instruktion, även när barnet har gått tillbaka till förskolan. Vårdnadshavare ansvarar för att ge medicinen. Antibiotika till barn ska ofta tas tre gånger per dygn, och de flesta kan ta läkemedlet före och efter förskolan utan att missa någon dos. Information om vad som gäller när barn behöver få läkemedel i förskolan finns i avsnittet om egenvård på förskolan: [Lagstiftning inom hälsa och smittskydd – egenvård i förskolan](#).

Smitta i förskolan sid 21

Beträffande regler för medicinering på förskolan

Strama och Terapigruppen för infektioner i VGR, har blivit uppmärksammade på att förskoleverksamheten i vissa kommuner i regionen skickat ut brev till föräldrar beträffande regler för medicinering på förskolan. I detta brev uppmanas föräldrar att be läkare välja läkemedel som medger dosering två och inte tre gånger per dag, med penicillin som exempel. Detta följer inte gällande riktlinjer för antibiotikaförskrivning och vi tillskriver nu samtliga förskoleverksamheter i Västra Götaland.

Vi är väl medvetna om de problem som medicinering på förskolan innebär men lösningen är inte att uppmana till två-dosering för penicillin.

Penicillin ska doseras tre gånger per dygn för att uppnå en god behandlingseffekt. Dosering två gånger per dygn innebär att man får använda andra antibiotikapreparat än penicillin med ökad påverkan på barnens skyddande tarmflora. Dessa preparat har ofta större benägenhet för biverkningar och driver dessutom antibiotikaresistensutveckling i större utsträckning än vanligt penicillin gör. Dos två kan tas på sen eftermiddag, det vill säga när barnet kommer hem och dos tre inför natten

Att uppmana till två-dosering av penicillin går emot beprövad medicinsk erfarenhet och vår strävan att motverka den tilltagande resistensutvecklingen. I de fall där man hänvisar till behandling av infektioner, bör denna typ av rekommendation inte förekomma.

Vi ber om att denna information sprids till samtliga förskolor i Västra Götaland.

Göteborg 2018-09-19

När barnet blir sjukt

Magsjuka på förskolan

KRÄKLARM

Diarré och/eller kräkning förekommer nu på skolan

Om ni blir drabbade – tänk på:

- Magsjuka är oerhört smittsamt.
- Låt barnet vara hemma i 48 timmar efter sista kräkning eller diarré och till barnet äter normalt igen.
- Håll syskon hemma (som inte har skolplikt).
- Låt ditt barn tillfriskna i lugn och ro.

Smittspridning

Smitta sker genom direktkontakt med den sjuka personen och/eller via förorenade kontaktytor som handdukar, leksaker och handtag. Smitta kan också ske via mat och vatten. Smittade personer kan sprida smitta under flera dygn efter att symptomen har upphört. Smittrisken anses dock som störst de två första dygna efter det att symptomen upphört.

Enkla tips

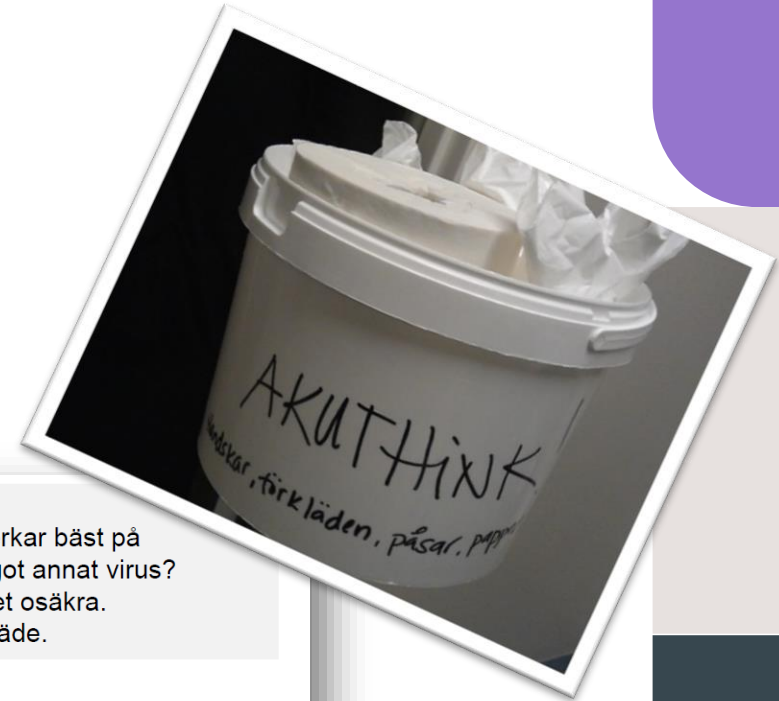
För att minska smittspridning är det viktigt att ha en god handhygien. Tvätta händerna ofta med flytande tvål och vatten och komplettera med handsprit om du vill vara extra noggrann. Försök att städa och att hålla rent runt dig. Det räcker med normal städning. Tvätta textilier som kan ha kommit i kontakt med smittan, glöm inte snuttefilten eller gosedjuret. Fäll ner locket innan du spolrar i toaletten.

Visste du att:

- Magsjukevirus kan överleva upp till tio dygn i mat som inte värms upp och ännu längre tid på otvättade textilier.
- Magsjuka kan också spridas vid kräkning, i små droppar som sprids i luften och kan andas in eller falla ner på mat.
- En kräkning kan spridas i upp till sju meter.

Josse hämtar vår akuthink.

I hinken finns Virkon som är det desinfektionsmedel som verkar bäst på vinterkräksjukevirus. Hur man vet att det är det och inte något annat virus? Det vet man inte men det är ju bättre att ta det säkra före det osäkra. Där finns också handskar, papper, plastpåsar och plastförkläde.

En akuthink är ett tips, då slipper man leta efter sakerna på olika ställen

Råd vid magsjuka

Vårdnadshavare/förskola/sjukvården

Datum: 2024-01-29

Västra Götalandsregionen
Smittskydd Västra Götaland

Information till sjukvården

Diarré och eller kräkningar i förskolan

Närområdesansvarig vårdcentral ansvarar för utredning och handläggning när flera personer på förskolan har drabbats av diarréer och eller kräkningar. En utredning bör övervägas om tre eller fler barn inom ett förskolegrupp insjuknar inom ett eller några dygn med kräkningar och eller diarré, och det finns misstanke om smittsam magsjuka.

Den vanligaste orsaken till gastroenterit inom förskolan är virus (främst norovirus och sapovirus som ingår i gruppen caliciviridae – calicivirus – samt rotavirus och adenovirus). Ofta finns flera tarmparasiter i omlopp vid utbrott. Bakteriell orsak bör också övervägas vid tarminfektion hos barn, särskilt vid diarré hos barn som nyligen återvänt från utlandsresa, eller vid andra symtom som mer långdragna besvär eller blodtillblandad avföring.

Vid mer långdragen diarré utan kräkningar och feber kan tarmparasiter vara en orsak. Barn som nyligen vistats utomlands bör som komplement till övrig utredning utredas med fecesdiagnostik för parasiter.

Åtgärder

- Vid misstanke om virusetiologi behöver inte alla med symtom provtas, det räcker med att några sjuka barn eller personal undersöks.
- Vid misstanke om annan etiologi eller misstanke om livsmedels- eller vattenburen smitta eller vid utbrott på flera avdelningar kan provtagningen behöva bli mer omfattande. Utredningen bör då innehålla:

Datum: 2023-02-03

Västra Götalandsregionen
Smittskydd Västra Götaland

Information till vårdnadshavare

Diarré och eller kräkningar hos barn som går på förskola

Magsjuka med diarré och kräkningar är vanligt bland förskolebarn. Det är ofta lätt och kan innebära att människor som varit i nära kontakt med sjuka barn. Magsjuka kan komma snabbt och går oftast över inom ett dygn. Den vanligaste orsaken till magsjuka bland förskolebarn. Virus är mycket smittsamma, och drabbar ofta flera personer i omgivning. Smittperiod. Infektioner med calicivirus kallas ibland "vinterkräksjukan" och man kan bli sjuk under hela året. Andra orsaker till diarré är bakterier och tarmparasiter.

Smittvägar och smittspridning

Smitta kan ske genom att vara nära sjuka personer eller att smitta av avföring och kräkningar kommer in i munnen via ex. händer, handtag och andra föremål. Händer är en vanlig orsak till att smitta kan även smittas av mat och dryck som hanterats på ett felaktigt sätt. Magsjuka som beror på virus tar det oftast 1–3 dagar från att man blir sjuk. Vid andra orsaker kan det ta längre tid.

Ska barnet stanna hemma?

Ja. Barn med diarré eller kräkningar ska inte vistas på förskolan, återgå till förskolan när det åter är normalt och inte kräcks eller haft feber i 48 timmar/ 2 dygn. I magsjuketider kan smittspridningen på förskolan genom att även syskon till sjuka barn stannar hemma.

Hygienråd

Man kan begränsa smittspridning genom dessa åtgärder:

Nu sprids det magsjuka

Information till vårdnadshavare

Om ditt barn har symtom på magsjuka

Om du misstänker att ditt barn har magsjuka är det viktigt att barnet stannar hemma.

Symtom på magsjuka

De vanligaste symtomen på magsjuka är: illamående, magont, kräkningar, diarréer och feber.

Vad kan vi göra för att minska risken att bli sjuka?

Tvätta händerna noga med tvål och vatten:

- efter toalettbesök
- innan måltider
- när ni kommit hem från förskolan.

Meddela gärna personalen om ditt barn har magsjuka. Det hjälper dem att bedöma omfattningen av smittspridningen. När kan barn som har varit magsjuka komma tillbaka?

Barn som har haft magsjuka behöver vara piggt och stabilt friskt igen, och det brukar ta minst ett par dagar efter sista dagen med symtom såsom kräkning, diarré eller feber. Magsjuka barn behöver därför stanna hemma i två symptomfria dygn innan de återvänder till förskolan.

Mer information och rådgivning

Ring telefonnummer 1177 eller besök webbplatsen 1177.se om du har frågor eller behöver sjukvårdsrådgivning.

Ska den som är magsjuk stanna hemma?

Ja, den som är magsjuk ska stanna hemma. Den som har varit magsjuk behöver vara pigg och stabilt frisk igen, och det brukar ta minst ett par dagar efter sista dagen med symtom såsom kräkning, diarré eller feber.

Magsjuka barn behöver därför stanna hemma i två symtomfria dygn.

Vissa smittämnen kan orsaka svårare sjukdom och sprids ofta mer utomlands. Det kan därför vara bra att tänka på att magsjuka hos någon som precis har varit ute och rest kan handla om något annat än den vanliga vinterkräksjukan, EHEC, Shigella, Salmonella, Giardia.

Tillägg Smittskydd Västra Götaland

I magsjuketider kan smittspridningen på förskolan begränsas genom att även syskon till sjuka barn stannar hemma.

Streptokockinfektioner i förskolan

Vårdnadshavare/förskola/sjukvården

- Scharlakansfeber
- Streptokockhalsfluss
- Stjærtfluss
- Nagelbandsinfektioner
- **Svinkoppor/impetigo**

Ska den som är smittad eller sjuk stanna hemma?

Ja. Barn behöver vara hemma om de har symtom på infektion med streptokocker. Om infektionen ger skorpor behöver barnet vara hemma tills det inte kommer nya skorpor, såren är läkta och har torkat in. Barn som får antibiotika behöver vara hemma under minst två dagars antibiotikabehandling. Därefter avgör barnets allmäntillstånd när barnet kan återgå till förskolan.

Smitta i förskolan sid 103

Datum: 2024-01-29

Västra Götalandsregionen
Smittskydd Västra Götaland

Information till sjukvården

Streptokockinfektioner i förskolan

Närömrådesansvarig vårdecentral ansvarar för utredning och handläggning när flera personer på förskolan har streptokockinfektioner. Dessa behöver inte vara odlingsverifierade om de kliniska manifestationerna är typiska för en streptokockinfektion.

Åtgärder

- Barn och personal som har symtom på streptokockinfektion bör erbjudas undersökning på vårdecentralen.
- Kartlägg läget på förskolan, vilka är drabbade och hur många?
- Vilka symtom har förekommit? Halsont, scharlakansfeber eller hudsymtom, till exempel impetigo, nagelbandsinfektioner, stjærtfluss (flytning, klåda och rodnad i underliv eller runt ändtarmsöppning), sekundärinfekterade eksem?
- Vid stor utbredning av streptokockinfektioner på förskolan, samråd vid behov med Smittskydd Västra Götaland.
- Behandlande läkare på närömrådesansvarig vårdecentral ansvarar alltid för att provsvar förmedlas direkt till patienterna.

Ska barnet stanna hemma?

Ja. Hur länge barnet stannat hemma avgörs av vilken typ av symtom och behandling barnet har. Vid halsfluss och scharlakansfeber som behandlas med antibiotika kan barnet återgå efter två dygns behandling om man har sett effekt av behandlingen och barnet mår bra. Utan antibiotika ska barnet vara symtomfri innan återgång till förskolan. Vid hudinfektioner (impetigo, nagelbandsinfektioner och stjærtfluss) kan det ta längre tid att bli smittfri. Såren ska vara läkta och utan sårskorpor innan återgång oavsett behandling.

Luftvägsinfektioner

Infektion i luftvägarna är den vanligaste infektionstypen hos barn och många barn under fyra års ålder har flera luftvägsinfektioner varje år.

En luftvägsinfektion brukar läka ut inom 1–2 veckor. Smittsamheten är ofta störst från någon dag innan insjuknande och sedan i ytterligare några dagar

Ska ett barn som har luftvägsbesvär stanna hemma?

Barn med lindrig snuva eller hosta kan vara på förskolan om allmäntillståndet är gott. Barn som har ont i halsen till följd av infektion behöver oftast vara hemma.

För att gå till förskolan behöver barnet ha varit feberfri ett dygn (utan febernedsättande läkemedel i kroppen) och ha ett gott allmäntillstånd. Om barnet får antibiotika för en halsinfektion med streptokocker bör barnet stanna hemma

Information till vårdnadshavare

Västra Götalandsregionen
Smittskydd Västra Götaland

Luftvägsinfektioner i förskolan – Hur länge barnet ska stanna hemma

Hur länge ska barnet stanna hemma?

Barnet ska stanna hemma från förskolan och andra aktiviteter när barnet är sjukt med förkylningssymtom som till exempel halsont, snuva, feber eller hosta.

Syftet med att stanna hemma vid förkylningssymtom är att inte smitta andra och att minska spridningen av infektioner som till exempel covid-19, influensa och RS-virus, men också av vanlig förkylning. Oftast är barnet som mest smittsamt i början av en förkylning.

Barnet kan återgå till förskolan när det har varit feberfritt i minst 24 timmar, har ett gott allmäntillstånd och orkar delta i den ordinarie verksamheten.

Kvardröjande restsymtom som hosta och snuva är inget hinder, även om snuvan är tjock och färgad. I de flesta fall behöver barnet vara hemma från ett par dagar upp till en vecka.

Vattkoppor

Smittsamhet

Smittsamheten är mycket hög redan innan blåsorna kommer. En person är smittsam från 1 dygn innan vattkoppsutslag och tills kopporna torkat in och krustor bildats (ca 6–10 dagar). Smittsamheten är störst vid utslagens debut.

Hur länge behöver man stanna hemma?

Alla som har vattkoppor ska hålla sig hemma tills vattkopporna torkat in och inga nya vattkoppor bildas. Det är för att inte sprida smittan vidare, och det gäller både barn och vuxna.

Barn på förskola och skola

Smittan har ofta redan hunnit spridas när vattkoppor börjar synas hos någon. Därför är det svårt att stoppa vattkoppor på förskolan och skolan.

Ett barn som har vattkoppor kan återvända till förskolan eller skolan när alla vattkoppor har torkat in och inga nya vattkoppor bildas. Barnet ska också orka att vara i en barngrupp hela dagen och delta i de vanliga aktiviteterna. Hen ska också ha varit feberfri i ett dygn utan att ha tagit febernedsättande läkemedel.

Meddela förskolan eller skolan om ditt barn har vattkoppor, eftersom fler kan ha utsatts.

Ska den som är smittad eller sjuk stanna hemma?

Ja. Ett barn med vattkoppor kan återgå till förskolan när det inte längre kommer nya blåsor, de blåsor som finns har torkat in och barnet har ett gott allmäntillstånd.

Ögoninflammation

Barn med mycket besvär bör stanna hemma från förskolan

Ett barn som har en ögoninflammation med mycket var behöver få ögat tvättat flera gånger om dagen. Då behöver barnet stanna hemma från förskolan. Det gäller också om hen mår bra i övrigt. Ögoninflammationen smittar också lättare när det finns mycket var.

Vänta tills inflammationen har läkt

Barnet kan gå tillbaka till barngruppen när den kraftiga inflammationen har läkt och ögat inte är så varigt längre.

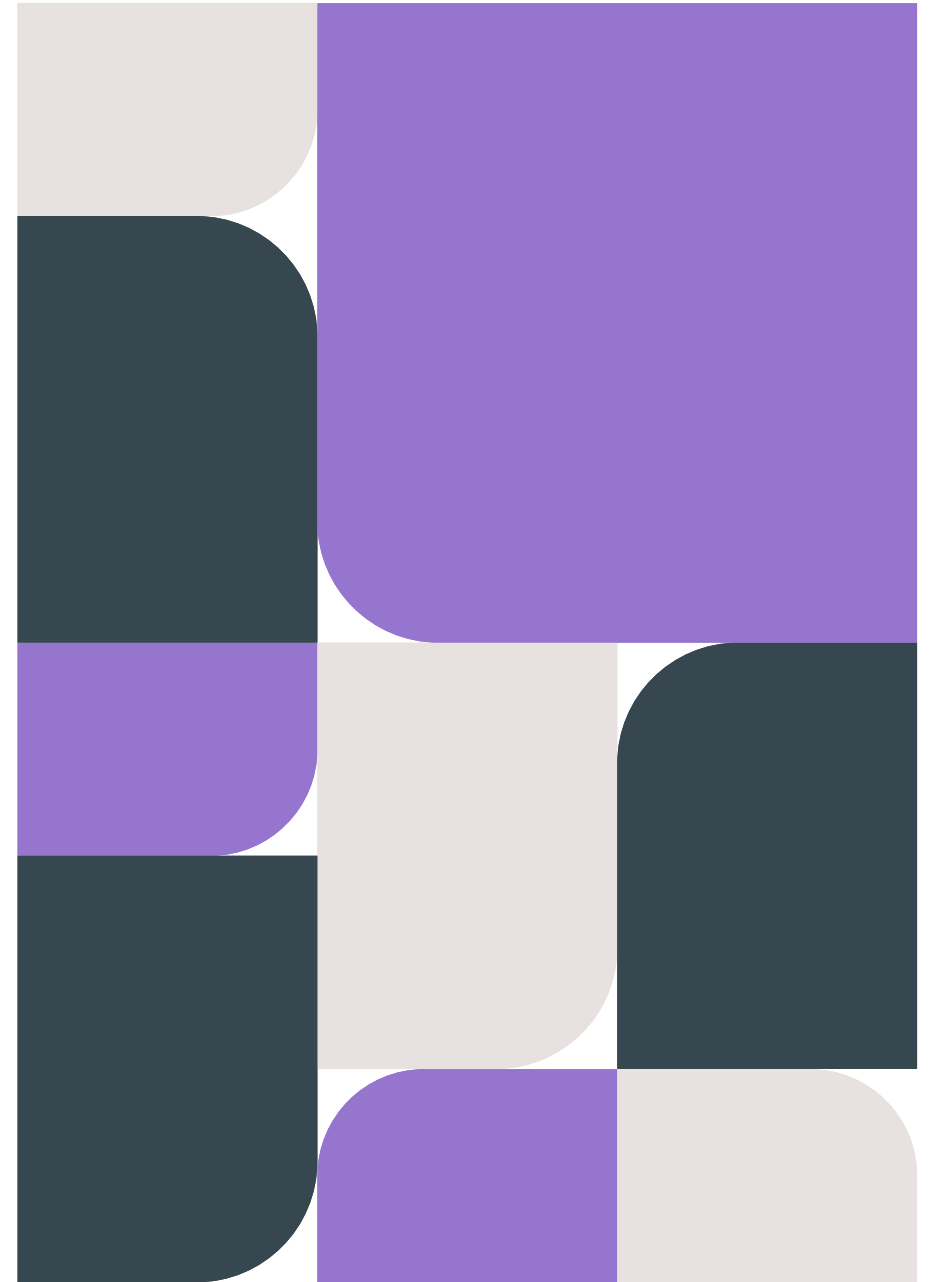

Ska barn med ögoninflammation stanna hemma?

Barn som har ögoninflammation bör inte vara på förskolan om ögonen är kraftigt variga och behöver torkas flera gånger under dagen. Det gäller även om de i övrigt har ett gott allmäntillstånd.

Barn med lindriga besvär, som inte behöver tas om hand flera gånger under dagen, kan vara på förskolan om deras allmäntillstånd är gott.

Sjukdomsutbrott i förskolan

Att upptäcka och hantera sjukdomsutbrott

Åtgärder vid sjukdomsutbrott

Vid ett sjukdomsutbrott är det viktigt att minska risken för fortsatt smittspridning så fort som möjligt.

För förskolan handlar åtgärderna om att **uppskatta omfattningen av utbrottet, informera berörda, och påminna alla att följa hygienrutiner** och rutiner vid sjukdom.

Externt stöd kan behövas

Förskolan kan **behöva stöd** i sitt arbete med att hantera ett sjukdomsutbrott. Den regionala smittskyddsmyndigheten kan ofta bedöma vilket stöd förskolan behöver.

Ju tidigare kontakten tas, desto bättre är förutsättningarna för att påverka förloppet och minska konsekvenserna av utbrottet. Det är bra om tillgänglig information sammanställs innan förskolan tar kontakt.

Underlag inför kontakt med Smittskydd

- När startade utbrottet?
Datum för första och senaste insjuknandet
- Hur många är och har varit sjuka?
- Vilka symtom rör det sig om?
- Enstaka avdelningar eller hela förskolan?
- Personer med symtom på förskolan?

Smittskydd Västra Götaland
2023-04-24

Underlag till rektor inför kontakt med Smittskydd Västra Götaland

För att underlätta vidare handläggning är det viktigt att göra en kartläggning av smittläget på förskolan.

Datum då formuläret fylls i: _____

Uppgift 1

Förskola: _____

Kontakt: _____

När om: _____

Totalt antal barn: _____

Antal avdelningar: _____

Gemensamt rum: _____

Flera avdelningar: _____

Hur ser ut: _____

Uppgift 2

Drabbade avdelningar: _____

Antal berörda barn: _____

Antal personal: _____

Förskolans åtgärder vid sjukdomsutbrott

Vid ett sjukdomsutbrott är det viktigt att minska risken för fortsatt smittspridning så fort som möjligt. För förskolan handlar åtgärderna om att uppskatta omfattningen av utbrottet, informera berörda, och påminna alla att följa hygienrutiner och rutiner vid sjukdom.

Sammanställ vad som är känt (och vad som är okänt)

När fler personer än vanligt verkar insjukna på förskolan är det bra att först sammanfatta situationen med hjälp av frågorna nedan:

- Vilka symtom handlar det om och har alla liknande symtom? Har någon behövt sjukhusvård? Är det känt vilket smittämne det handlar om?
- Finns det någon händelse som skulle kunna kopplas ihop med utbrottet? Har någon till exempel kräcks i ett utrymme som delas av många?
- Vet ni om familjemedlemmar har smittats?
- När insjuknade de första och de senaste personerna?
- Vilken grupp eller avdelning berörs?
- Hur många är och har varit sjuka?
- Vad är normalt när det gäller frånvaro och sjukdom vid den här tiden på året?
- Har någon information gått ut till vårdnadshavare och andra berörda såsom lokalvårds- och måltidspersonal?

Informera

Det är viktigt att informera alla som på olika sätt berörs och kan bidra till att stoppa smittspridningen. De som berörs är exempelvis pedagoger, lokalvårdspersonal, matpersonal och vårdnadshavare.

Hygienråd, skärpta råd och akuthink

Smittskydd Västra Götaland
2023-04-24

Hygienråd i förskolan och Åtgärder vid ökning av infektioner

Infektioner kan spridas lätt i förskolan vid hosta och nysningar och via våra händer, men även via föremål, som textilhanddukar, handtag och leksaker. Följande råd är till för att förhindra smittspridning i förskolan och är tänkta att ses som ett hjälpmedel för att uppmärksamma riskområden.

Handhygien

Händerna tvättas med flytande tvål och rinnande vatten. Tvätta noga alla ytor på händerna så att ett ordentligt skum uppstår. Torka händerna torra med en pappershandduk. Använd inte textilhanddukar eftersom bakterier och virus trivs i fuktig miljö till exempel i fuktiga textilhanddukar.

Handtvätt för personal

- efter toalettbesök/blöjbyte
- efter kontakt med kroppsvätskor såsom urin, avföring, kräkning,

Smittskydd Västra Götaland
2023-05-25

Akuthink - vid kräkning på förskolan

Ett barn som kräks kan bli starten på ett utbrott av magsjuka i förskolan. Då är det bra att vara förberedd. Ett råd är att ha en akuthink på varje avdelning. Förvara akuthinken på en plats som alla känner till. Eftersom magsjuka är så smittsamt rekommenderar vi att man använder engångsartiklar. Tänk på att ha material till endast ett rengöringstillfälle i akuthinken.

Förslag på innehåll

- engångsförkläden
- engångshandskar
- munskydd
- papper - hushållspapper eller liknande
- plastpåsar
- skoskydd
- absorberingsmedel som gör spill och kräkning till hanterbar gelé som enkelt kan tas upp, till exempel Supersorb eller kattsand
- desinfektionsmedel avsett för magsjuka; använd den sort som din kommun har upphandlat, till exempel Virkon eller Incidin.

Arbetsgång vid kräkning

Fördela uppgifterna inom arbetslaget. Barnet som har kränts tas om hand av en personal (rengörs, tröstas och isoleras). En annan personal ansvarar för att rengöra efter kräkningen. Övrig personal tar hand om resten av barngruppen.

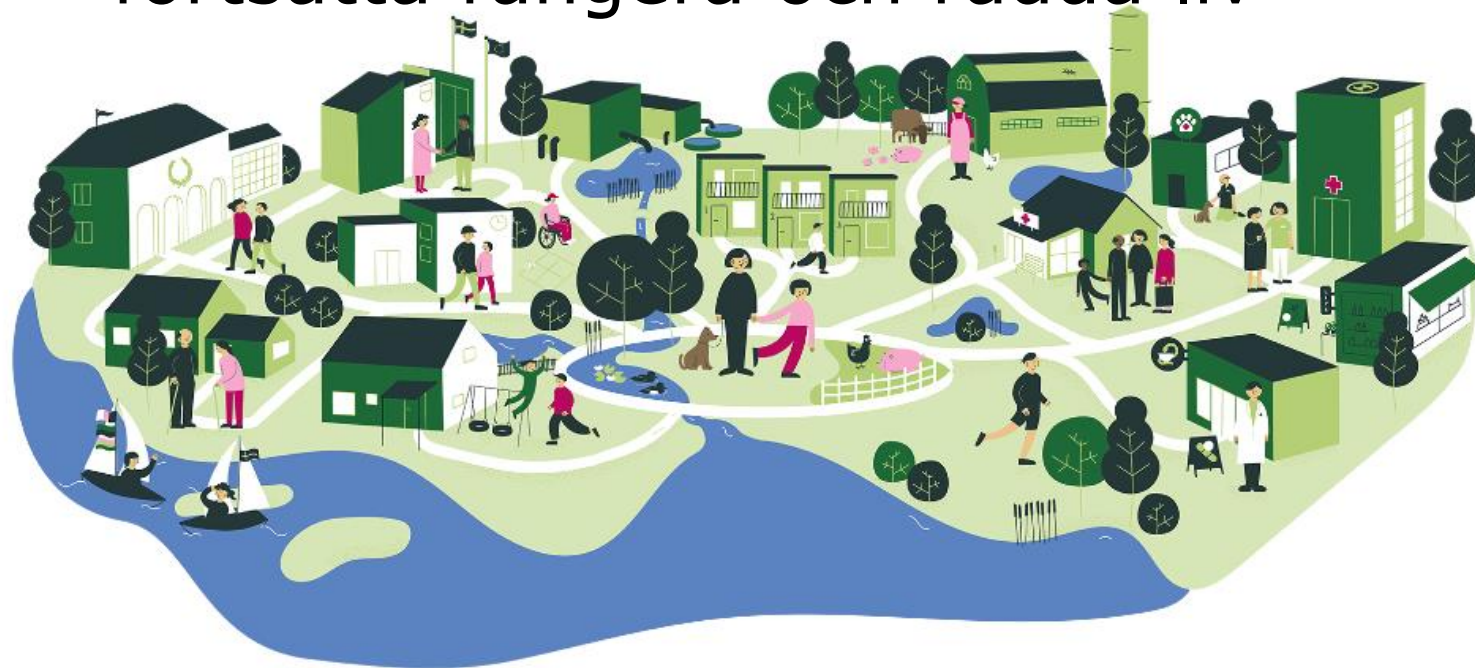

Antibiotikasmart[®] Sverige

- ett samhälle där alla bidrar till att antibiotika fungerar och fortsätter rädda liv

Om alla hjälps åt att förebygga infektioner, förhindra smittspridning och använda antibiotika på ett ansvarsfullt sätt, ökar möjligheten att antibiotika ska fortsätta fungera och rädda liv

Kommuner, regioner och deras verksamheter kriterier

Regioner

- Ledningsnivå
- Sjukhus
- Vårdcentraler

Kommuner

- Ledningsnivå
- Skolor
- Förskolor
- Äldreomsorg
- Vatten och avlopp

Kriterierna utvecklade tillsammans med representanter från de olika områdena

Kriterier för en friskare förskola

VI ARBETAR FÖR EN FRISKARE FÖRSKOLA OCH ETT

- **Organisation och samverkan**

- Extern samverkan
- Intern organisation

- **Arbetsätt för smittförebyggande åtgärder**

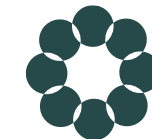
- Kartläggning – kartlägg hygienrutiner och sjuka barn och identifiera behov av förbättringar
- Plan – upprätta en handlingsplan baserad på resultaten från kartläggningen
- Genomförande – genomföra ett förbättringsarbete enligt handlingsplanen

- **Kunskap och kompetens**

- Utbildning i grundläggande hygien, infektioner och smittskydd
- Pedagogiska aktiviteter för barnen om hälsa och hygien

- **Uppföljning**

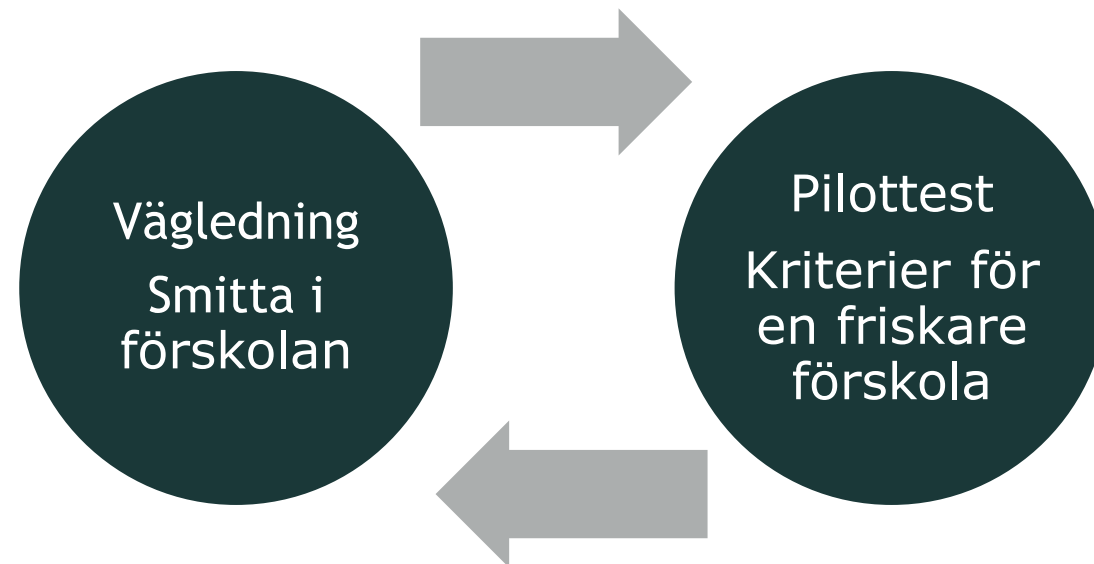
- Dokumenterad struktur för hur kriterierna kontinuerligt följs upp och återrapporteras till chefer och medarbetare

Friskare förskola

- Samspel mellan policy och kriterier

1. Genom pilottestning av kriterier har vi fått insikter om förskolors smittförebyggande arbete som har tagits till vara på i utformningen av vägledningen t.ex. avs. systematiskt arbete, samverkan och stödmaterial.
2. **Antagande: Kriterierna kan vara ett stöd för implementering.** Kriterierna kan vara ett verktyg och stöd för förskolor att implementera centrala delar av vägledningen.

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN